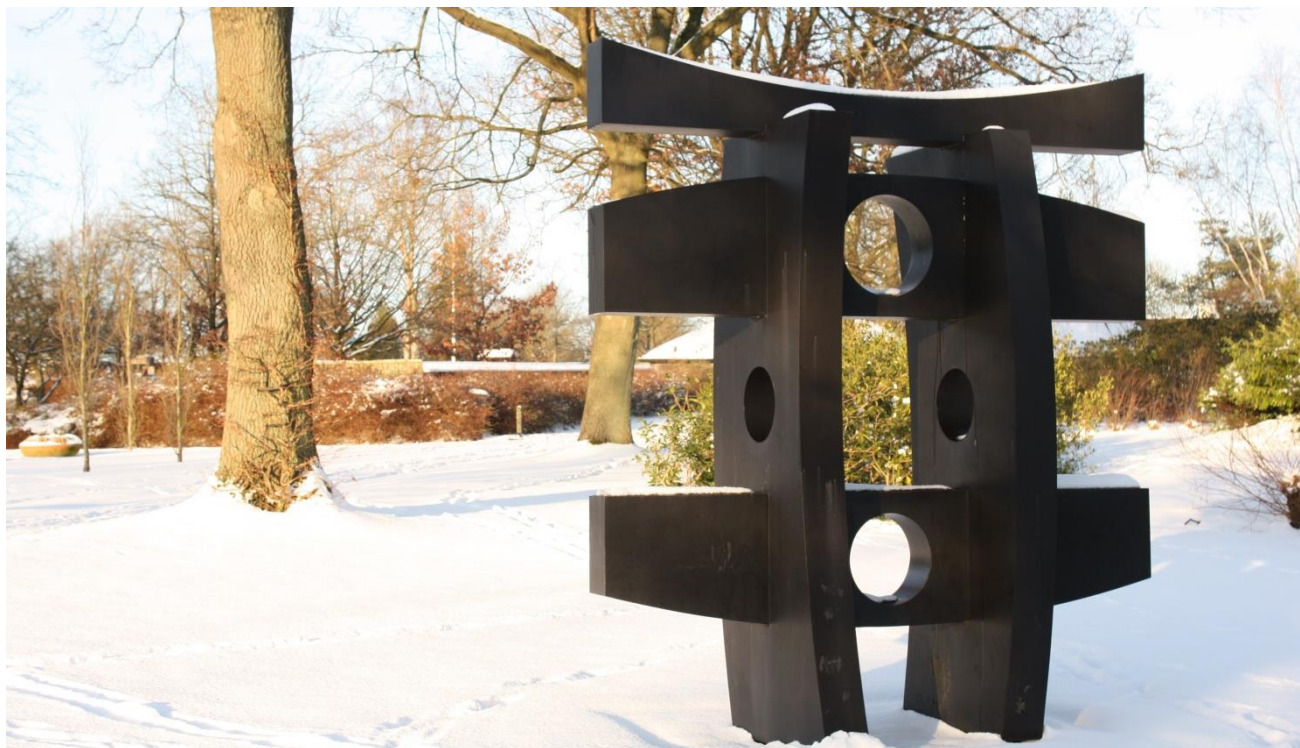

Vinterlandskab med Hans August Andersens "Pagode". Foto: Hans Jørn Anhøj

GEOGRAFISK HAVES VENNER

Nyhedsbrev nr. 1 – 2018

www.geografiskhavesvenner.dk

Tilbageblik og fremtidsplaner

Af Hans Jørn Anhøj

I det kommende forår markeres 100 året for Aksel Olsens start som planteskoleejer på en mark, der dengang lå ca. 1 km sydøst for Koldings bygrænse. Planteskolen er i Aksel Olsens ånd og idé blevet omdannet til den Geografisk Have, vi kender og holder af i dag. Tilplantningen foregik hovedsageligt i årene 1963 - 1966, og senere kom rosenhaver, idéhaver, væksthuse, dyrefold m.m. til. Alt sammen udført i Kolding kommunes regi efter kommunens meget fremsynede overtagelse af arealerne i 1963.

Aksel Olsen under tilplantningen i 1966.

I 2015 fik Geografisk Have status som selvejende institution med egen bestyrelse, som for nylig har vedtaget en plan for Havens udvikling i de næste mange år. Planen beskæftiger sig både med tiltag, der vil rette op på slidte og utidssvarende beplantninger og faciliteter, og med en udbygning, der skal bringe Haven op på et nationalt topniveau som oplevelsespark - med plantesamlingen som en kerneværdi.

Udviklingsplanen kan ses på Geografisk Haves hjemmeside geografiskhave.dk.

Vi har fra GHV's side i en årrække peget på en fornyelse af indgangsbygning/indgangsparti og på de mest nedslidte dele af Havens beplantninger som de højest prioriterede behov. Disse elementer indgår i den nye plan, og vi håber, at de vil være helt fremme i forreste række, når der søges penge til finansiering af de mange projekter, der følger af udviklingsplanen.

Der vil gå mange år, inden udviklingsplanen er realiseret, og al erfaring viser, at planer ændres meget over tid. Det er derfor mit håb, at Geografisk Haves Venner vil følge med og give sig tilkende, som

vi plejer, i forhold til de projekter, der dukker op - både når der skal bakkes op, og når der bør siges fra.

Men lige nu gælder det om at nyde kameliaerne i Geografisk Haves væksthuse, mens de blomstrer, og om at få sat datoerne i kalenderen for foreningens generalforsamling og for Havens sæsonåbning - det er henholdsvis søndag den 4. marts og fredag den 23. marts.

Generalforsamling

i GHV incl. foredrag

søndag den 4. marts 2018

Se den udsendte dagsorden

BEMÆRK ændret dato!!

Mona, Mona, Mona

Af Kirsten Asmussen

Alle kender Mona. I hvert fald enhver, der har været frivillig i Geografisk Have.

Sidste år besluttede Mona at drosle lidt ned med sit arbejde for Geografisk Haves Venner, og trådte efter eget ønske ud af GHV's bestyrelse. Dette efterlod et stort hul, da Mona gennem årene har påtaget sig mange opgaver bl.a. i markedsudvalget og frivilligudvalget.

Foto HSH

Med dette indlæg vil jeg prøve at beskrive Monas store arbejde og engagement i GHV.

Da frivilligruppen blev dannet i 2009 med det formål at løse nogle af de opgaver, som Geografisk Haves gartnere havde svært ved at nå, var Mona straks parat til at hjælpe til. Gruppen bestod af ca. 10 frivillige, der mødte op hver mandag og torsdag formiddag i sommersæsonen.

Hovedopgaven lød på pudsning af roser og dahliaer, og hurtig gik Mona forrest og var den, der formidlede kontakten mellem de frivillige og GH. Hun sørgede bl.a. for kaffen i de frivilliges pause og tog sig i det hele taget af gruppens ve og vel.

Allerede i 2009 blev Mona valgt ind i bestyrelsen for Geografisk Haves Venner, og dermed voksede opgaverne og hendes betydning i mange sammenhænge. Hun fik plads i markedsudvalget og var med til at sætte præg på planlægningen af bl.a. det store Plantemarked Grundlovsdag.

Mona som frivillig i billetsalg. Foto HJA

Siden gik det slag i slag, og i dag er frivilligruppen, som nu omfatter både et havehold, et caféhold og en gruppe handymænd, vokset til ca. 40 personer. Mona er stadig den samlende kraft i haveholdet. Hun står klar til at modtage alle nye frivillige med åbne arme og introducerer dem til arbejdet som frivillig. Altid har hun et øje og øre for, at alle har det godt og kun bliver sat til det arbejde, som passer bedst til den enkelte. For Mona er det også vigtigt, at man aldrig går alene om det tildelte arbejde. Hun har i høj grad været med til at skabe en rigtig god stemning, så alle har følt, at de er med til at gøre en forskel og oplever glæden ved at være en del af holdet.

Man kan ikke sige Mona - uden også at sige Egon. Egon er Monas mand og hendes store støtte samtidig med, at han i al stilfærdighed finder praktiske løsninger på enhver opgave for Geografisk Have.

Sammenfatning:

Kære Mona. Vi kan slet ikke takke dig nok for din indsats gennem årene – for dine altid åbne arme, din omsorgsfuldhed, din utrættelighed og for at være ildsjælen over alle ildsjæle. Heldigvis møder du stadigvæk energisk op til arbejdet med roserne og ukrudtet på de frivilliges arbejdsdage. Det håber vi, at du stadig har lyst til mange år endnu, så endnu flere kan få glæde af din dejlige væremåde.

Caféen med udeservering. Foto HJA.

Søges: Frivillige i Geografisk Haves Café

Af Inger Anhøj

Snart starter en ny sæson i Geografisk Have, og vi er 5 frivillige, der glæder os til arbejdet i caféen fra 1. maj, hvor vi sammen med det faste personale servicerer Havens gæster.

Men vi vil meget gerne være flere til at dele opgaverne - måske var det noget for dig?

Du ved sikkert allerede, at Geografisk Have byder på de smukkeste tænkelige omgivelser for en café. Men hvordan er det at arbejde i caféen?

Frivillig på arbejde i caféen. Foto HJ Anhøj

Caféen åbner kl. 10, og receptionisten har brygget den første kande kaffe, når du møder op kl. 11. Herefter tager du dig af ekspedition af caféens udbud af slik, is, kager, sandwich m.v., brygning af kaffe, opfyldning, oprydning og forefaldende café-arbejde indtil kl. 16, hvor receptionisten igen tager over og passer både billetsalg og café indtil lukketid. Du skal ikke gøre kassen op med dagens omsætning - hverken ved start eller slut. Du er altid sammen med

en receptionist, der sælger indgangsbilletter og tager sig af den primære information. Dette samarbejde fungerer rigtig godt.

Du vil få mange gode oplevelser med glade gæster, der ofte har lyst til en lille havesnak. Måske kan vi, med vores café-service, bidrage til, at de får så god en oplevelse, at de kommer igen eller fortæller om den til andre.

Den frivillige indsats i caféen er vigtig for Geografisk Have og meget påskønnet - for desværre er omsætningen de fleste dage ikke stor nok til at lønne en ansat.

Hvis du helt uforpligtende vil vide mere - så tøv ikke med at kontakte mig på mail: inger@naturplus.dk eller ring på 23964024.

KAMELIADAGE

i væksthuse i Geografisk Have

Der er åbent alle weekender med start 28. januar til og med 18. marts kl. 13-16.

Entre: 20 kr. (gælder ikke medlemmer af GHV)

Kamelia i fuldt flor. Foto HJ Anhøj

Den 26.maj 2018

fejrer Geografisk Have

100 års jubilæum

Agapanthus – Skærmlilje

Af John Norrie

Agapanthus er nok den art/slægt, jeg har holdt længst ved. Den første plante fik jeg tilbage i 1979 af min kollega. Den stammede fra hans oldefar, der blev kaldt hjem som kongelig gartner fra Spanien for mere end 100 år siden.

Det blev et godt og kært venskab.

Det er ikke fordi, at der er mange godkendte arter. Blot 7 stk. Dertil kommer nogle underarter. Til gengæld er det eksploderet med sorter. I dette felt er der en udbredt forvirring omkring navnene. Jeg har ikke set *Agapanthus* rigtigt navngivet på noget salgssted i Danmark. Men derfor kan de være flotte alligevel.

Agapanthus hører til Narcisfamilien.

A. campanulatus. Foto John Norrie

De mest solgte arter er *Agapanthus campanulatus* og *A. praecox*. Det er indenfor disse arter, at der findes et utal af sorter. Det er statelige robuste planter til krukker og baljer.

Kun en enkelt sort er hårdfør nok i det danske klima. *Agapanthus campanulatus* 'Holm' klarer sig godt i de milde egne af landet og bedst langs en mur. Alle øvrige *Agapanthus* bør overvintres frostfrit.

Agapanthus campanulatus kendetegnes ved ret smalle græslignende grønne blade 0,5 – 2 cm brede. Roden er et kort rizom (som annemonen), hvorfra de 6-12 blade udgår fra. Blomsterstanden bliver 40 – 100 cm høj med 10 – 30 lyseblå til blå evt. hvide tragtformede blomster i en halvkugleformet blomsterstand. Blomstringstiden på 5 - 6 uger er fra sensommer til hen på efteråret. Arten er løvfældende, men mange sorter optræder stedsegrønne, hvis de ikke lige får frost.

Agapanthus praecox er kraftigere i alt. Bladene er ca. 3 cm brede grønne græslignende. Blomsterstilken er 80 – 100 cm og ender i en kugle af blå tragtformede

A. praecox. Foto John Norrie

blomster. Den blomstrer i sensommeren august – oktober. Den er stedsegrøn og tåler ikke frost.

Når der skal købes *Agapanthus*, er det vigtigste kriterie, at blomsterstilken er ret og kraftig, så den kan bære blomsten. Vælg kun eksemplarer med en god klar farve. Det bliver man gladest for i længden.

Meget af det, der sælges, er frøplanter. Her ved ingen, hvordan blomsten ser ud. Navnesorterne er definerede, men desværre er der ikke mange, der lever op til en god blomsterfarve.

Køb kun planter i blomst - så ved man, om stilken kan bære den flotte blomst.

Agapanthus er meget lette at dyrke. Giv den en god jord bestående af to dele planteskolejord, én del god havejord og én del grus. Brug store pletter eller krukker. De tykke rødder fylder hurtigt potten ud i løbet af et par år. Rødderne kan let sprænge en lerpotte.

Planterne skal have en hel del vand, og må ikke tørre ud. Husk gødning i vandingsvandet mindst en gang pr. 14 dage. Det sikrer efterfølgende god blomstring. Opbevar dem frostfrit om vinteren og giv intet vand - de klarer sig fint uden fra november til april. Giv dem gerne tilskudslys 12 timer om dagen i vinterhalvåret. Et par lysstofrør og en timer er en god løsning.

Humlebieerne besøger dem alle flittigt.
Foto John Norrie